

FINNSAM- INFORMATION

Nr. 4 - December 1996

Som ni sett av tidigare utskick, finns det ibland med information från en del föreningar. Eftersom det finns många inom nätverket som är intresserade av andra finnskogsområden, vet jag att en del enskilda blivit medlemmar i föreningar de tidigare inte känt till och föreningar som sins emellan byter föreningsblad och tidskrifter med varandra. Vår policy är att hjälpa till med dessa kontakter, samt information som kan vara av intresse för fler.

Vad det gäller mer komersiell reklam från ex. vis företag, har vi beslutat att sådan kan få vara med, om det kan vara av intresse för nätverket och man själv trycker upp eller bekostar tryck och tar del i våra portokostnader.

Ledningsgruppen önskar alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Detta nummer innehåller:

1. Rapport från arkivkonferensen i Stockholm
2. Fonder att söka projektmedel ur för enskilda och föreningar
3. Ny bok: "Skogsfinnen och kyrkan" av Anders Matsson
4. Ny bok: "Finnar i Östmark, Vitsand, Nyskoga, Södra och Norra Finnskoga" av Jarl Ericson
5. Ny bok: "Tuna Hästberg: bondby - gruvby" av Tuna Hästbergs Hembygdsförening
6. Ändring och ny utformning av "FINNSAM's FORSKARKATALOG"
7. Information om "Åsnes finnskog historielag"
8. Ny förening: Nordvärmlands Släktforskarförening
9. Nyutgivning: Födelse- och vigselböcker för Dalby församling

1996-12-10 / B&N

Rapport från FINNSAM:s Skansen- och arkivkonferens Stockholm 24-25 november 1996

Söndag 24 november var vi ett trettiotal FINNSAM:are som samlades på Skansen under eftermiddagen. Vi började med en guidning på Finngården och Birger Nesholen var vår ciceron. Erik från Skansen fungerade som "Nyckelpiga", d v s låste upp alla hus och bistod med lyktor och ficklampor. Vi fick en hel del matnyttig information om Skansens Finngård. Birger berättade bl a att Finngården är en av de äldsta miljöerna på Skansen från tidigt 1900-tal. Det var tänkt att det skulle komma fler hus, men bl a av utrymmesskäl har det inte blivit så. Byggnaderna som står där, pörtet och bostadsrian, är utvalda för att de ska representera det allra äldsta byggnadsskicket hos finnarna. Birger påpekar att tanken var god, men att man inte automatiskt kan anta att ju mindre och primitivare byggnader är, desto äldre tidsepok representerar de. I många fall uppstod dessa små och primitiva byggnader under fattiga perioder med överbefolkning.

Birger påpekade dock att det är bra att Skansen har lite ovanliga finnmarksbyggnader. Det är bra för mångfalden. Om alla hembygdsgårdar och museer skulle ha exakt likadana byggnader skulle det ge smalare kunskapsbas.

Även om termometern visade på några plusgrader, blev vi lite småfrusna av att stå ute i en och en halv timme. Det kändes skönt att bänka sig på den mysiga 1800-talskrogen Stora Gungan. Vi serverades god husmanskost och kaffe med kaka, även om några av herrarna i sällskapet tyckte att portionerna kunde ha varit lite större. (Men hela Stockholm är fullt av hamburgerbarer, så det ordnade sig i alla fall.)

Efter middagen bänkade vi oss i Replokalen som ligger bakom Sollidenscenen, en jättebra föreläsningssal med overheadapparat och projektorduk. Skansens Agneta Magnusson hade dessutom ordnat läskande clementiner åt oss. Vi inledde med lite allmän information om vad som hänt sedan sist. Vi utbytte nyheter och berättade om vad som var på gång. Gabriel Bladh berättade valda delar ur sin avhandling "Finnskogens landskap och människor under fyra sekler". Det var intressant att få ta del av en kulturgeografiska aspekter på finnbygdstemat. Bladh visade Gabriel hur han har lagt ett tidsperspektiv på sin forskning, där han undersökt hur skogsfinnarna och deras ättlingar ändrat sina strategier beroende på hur förutsättningarna sett ut under olika tidsperioder. Det känns uppfriskande att få finnbygdsämnet beskrivet ur olika perspektiv och med nya "glasögon" på.

Det var trevligt att få välkomna flera deltagare från Skansen också. Vi avslutade med att tacka Skansen som verkligen ställt upp på alla sätt för oss med inträde, nyckelpiga, lokaler, frukt och inte minst ett vänligt mottagande.

Många av deltagarna bor i Stockholm eller passade på att besöka släkt och vänner, så vi var en liten skara som bodde på vandrarhemmet Columbus. Vi hade emellertid trevligt fram på kvällskröken när vi löste de viktiga världsproblemen, som hur vanligt det var med förtak på riorna och andra viktiga frågor!

På måndagmorgonen 25 november samlades vi på Linnegatan 87 E, där Nordiska museets arkiv och samlingar ligger. Arkivchef Carin Tisell tog emot och hälsade välkommen. Birger Grape hade förberett sig noga och lade verkligen ner sin själ i guidningen. Han hade tillsammans med Lars-Olof Herou och Christer Nilsson förberett vårt besök, så det blev mycket givande. Alla ägnade sedan dagen med liv och lust åt forskning i samlingarna. Vi bröt motvilligt vid halv ett för lunch. Inte ens

FINNSAM:are kan leva på enbart arkivkunskaper, även om innehållet är matnyttigt. Fram emot fyra - halv fem var vi emellertid tvungna att runda av. Dagen hade gått fort och vi kände oss långt ifrån klara. Men målsättningen med dagen var ju inte att hitta "allt" på en gång, utan att få en introduktion till samlingarna. Sedan får vi åka tillbaka vid tillfälle och fortsätta letandet.

Vi vill å det varmaste tacka Nordiska Museets arkiv för att ni ställt upp så fint för oss. Arkivet var egentligen stängt och hade öppet enkom för oss FINNSAM:are. En särskild eloge till Birger Grape och hans medhjälpare Gunnar som hade en hektisk dag med alla oss frågvisa och vetgiriga finnbygdsentusiaster.

Sammanfattningsvis hade vi två givande och trevliga dagar i Stockholm. Många deltagare uttryckte önskemål om att vi gör detta till en tradition, att ha en vinterkonferens då vi bl a besöker något arkiv. Ja, vad tycker ni andra?!

Vid pennan

Maud Wedin

Deltagare vid FINNSAM:s Skansen- och arkivkonferens 24-25 november 1996

Andersson Gösta	Klingmansvägen 2	812 90 STORVIK
Berg Valter	Gustafsfors, Magerås 13	683 91 HAGFORS
Bladh Gabriel	Tvärvägen 5	653 42 KARLSTAD
Eriksson Anders	Arrendatorsvägen 15, 1 tr	141 62 HUDDINGE
Eriksson Tor	Lövstagatan 20	703 56 ÖREBRO
Eskeland Tuula	Mannerheimintie 57 A	SF-00250 HELSINKI
Granberg Åke	Stallgatan 9	712 60 GRYTHYTAN
Halfvarsson Margareta	Fågelsjö Gammelgård	820 50 LOS
Hedman Ola	Hasselvägen 13	191 46 SOLLENTUNA
Herou Lars-Olof	Gästgivaregatan 12	771 53 LUDVIKA
Hult Gunnar	Faluvägen 33 C	813 34 HOFORS
Johansson Eeva	Bågevägen 172,	856 52 SUNDSVALL
Johansson K-G	Saxhyttan 3619	710 60 GRYTHYTAN
Kellerstam Hans	Skansen	
Kujala Milla	Mällångsbo 15	828 95 VIKSJÖFORS
Liljegren Ingemar	Gällserud, Berget	660 60 MOLKOM
Mathiesen Birgitta	Öierberget	N-2254 LUNDESETER
Nesholen Birger	Gruetunet Museum	N-2260 KIRKENÄR
Niemi Riitta	Allmogepl 27	724 80 VÄSTERÅS
Nilsson Agneta	Rotnäs 1038	840 23 ÖSTAVALL
Nilsson Christer	Bäckeboatan 13 C	654 65 KARLSTAD
Nordkvist Kjell	Botjärnsvägen 36	811 95 JÄRBO
Ohlsson Berit	Lugnevägen 8	660 60 MOLKOM
Pettersson Eva	Mangen Björkebo	686 98 GRÄSMARK
Sjöqvist Mats	Götgatan 2, 4 tr	172 30 SUNDBYBERG
Wedin Maud	Tidénsvägen 7	792 37 MORA
Östman Arne	Ålgrytevägen 250	127 31 SKÄRHOLMEN

Fonder att söka medel ur för enskilda och föreningar:

STF:s stipendiefond

c/o STF:s styrelse
Box 25
101 20 Stockholm

Ansökan före 31 mars. Stöd ges helst till yngre människor och stöder vetenskapliga undersökningar av bl.a. geografisk och kulturhistorisk art.

Sveriges Turistråd

Sverigehuset
Box 7473
103 92 Stockholm

Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur

Kungliga slottet
111 30 Stockholm

Ansökan senast 15 sept. t.ex. för utgivningsstöd.

Kungliga patriotiska sällskapet

Eriksbergsgatan 4
114 30 Stockholm

Ansökningarna behandlas efterhand. Normalt medaljer till förtjänstfulla personer som gagnat landets bästa, men även till kulturella och vetenskapliga ändamål.

Tryck på det "landsgagneliga" i ansökan.

Längmanska kulturfonden

c/o Håkan Isacson
Statens konstmuséer
Box 16076
1103 24 Stockholm

Bl.a. för utgivning av böcker.

Ansökan före årsskiftet besked i juni.

Folksam

Utbildningsavdelningen
106 60 Stockholm

"Gräv där du står" - kulturstipendium till enskilda eller grupper av LO och TCO medlemmar eller andra som är representerade i Folksams stämman.

För forskning i arbetets och arbetarrörelsens historia. Får ej vara av professionell karaktär. Skall utmyнна i skriftlig eller bildmässig dokumentation (skrift, bok, foto, teater etc.). Ansökan före 1 april.

Nordvärmlands Släktforskarförening

En ny förening har under året sett dagens ljus i Nordvärmland. Med nyputsade lokaler på Finnkulturcentrum i Torsby finns det stor anledning att tro på många nyttigheter och bra kontakter för oss finnkulturintresserade. Ur höstens program kan man se att det handlat både om föreläsningar från släktforskarförbundet och en datakväll. Första numret av en föreningstidskrift har kommit, 4 nr/år planeras. *Föreningens adress är: Nordvärmlands Släktforskarförening, c/o Carina Kvarnlöf, Rinn 85, 686 92 Torsby, tel. 0560-40101. Postgiro: 163 64 94-5. Årsavgift 150:-*

"Finnar i Östmark, Vitsand, Nyskoga, Södra och Norra Finnskoga" av Jarl Ericson

Utkom den 11 november 1996 och omfattar 328 sidor. Personförteckningen omfattar ca: 2.000 namn, bilderna uppgår till 59 st och den finska namnförteckningen räknar upp ett 80-tal finska släkter.

De redovisade släktleden sträcker sig i regel från den invarndrade svedjefinnen fram till den äldsta bevarade husförhörslängd, alltså mestadels mitten av 1700-talet. Härigenom kan varje släktforskare "binda ihop" sina äldre släktingar med ursprungsfinnen.

Priset för boken är inom Sverige 225:- (inkl. emb. o porto)
Från Norge blir priset 296 SEK (inkl. emb. o porto)

Tidigare utgivna böcker, "Finnar i väst" omfattande 11 socknar i Väst Värmland från Silbodal i söder t.o.m Gunnarskog i norr, och "Finnar i Gräsmark och Lekvattnet" finns ännu kvar i mindre antal till priset för var och en SEK 175:- (inkl. emb. o porto)

Böckerna beställes direkt från författaren:

Jarl Ericson, Nordmarksgatan 7, 671 51 Arvika tel. 0570-19488

"TUNA HÄSTBERG - bondby - gruvby" utgivare: Tuna Hästbergs hembygdsförening

Efter sju års studiecirkel och dokumentationsarbete är den äntligen klar lagom till jul. Inbunden och med ett mycket växlande innehåll:

Byns tidiga historia med svedjebrukande finnar och bergsbrukare. "Rike-Hindrik" som svedjade vida omkring och byns övergång till bergsbruk med kolning, hytt drift och gruvor. Den äldre bebyggelsen beskrivs, liksom förändringarna till nyare tider med jordbruk, skogsbruk och handel, samt kommunikationernas framväxt. Föreningslivets framväxt och fritiden får sin del, bl.a. det klassiska Rämenloppet.

Boken kan beställas till ett pris av 250:- + porto (24:-) på postgiro 446 11 57-2 (Tuna Hästbergs Hembygdsförening), eller på telefon 0240-26144, 26159, 26279.

Intresserade inbjuds till ÖPPET HUS: Lördagen den 21 dec. kl. 13 -16 i Tuna Hästbergs skola, bespisningslokalen. Där presenteras boken, samt serveras glögg, enbärdricka, kaffe och pepparkakor. Musikunderhållning.

Prel. utskicksplan för "FINNSAM-INFORMATION"

Som tidigare år, har vi även 1997 ambitionen att få ut vår information:

- månadsskiftet februari / mars
- månadsskiftet maj / juni
- månadsskiftet aug. / sept.
- månadsskiftet nov. / dec.

Som ni märkt i år, så har det inte stämt riktigt, beroende på mig och brist på material i tid. Ambitionen är dock att inbjudan till FINNSAM's vårkonferens skall gå ut i nr. 1. Att nr. 2 ska komma ut så att information om planerade sommaraktiviteter kan vara med, samt en förhandsinfo om höstkonferensen. Nr. 3 ska innehålla inbjudan till höstkonferensen.

Om ni vill ha med information, lönar det sig alltid att ringa och kolla - vi försöker anpassa oss. Den är till för er !

Själva trycket och utskicket är klart en vecka efter att sista bokstaven skrivits.

Ny utformning av "Forskarkatalogen"

Vi tryckte i maj 1995 en första upplagan av FINNSAM's FORSKARKATALOG. En del synpunkter och nya idéer har sen dess kommit in till Christer Nilsson, som svarat för den. Med detta brev kommer ändringar och på senvåren skall vi trycka upp en ny upplaga.

Detta innebär:

- att vi vill att de som redan är med, hör av sig om de vill ändra några uppgifter.
- att du som inte redan finns med, också bör sända in den medsända talongen.

OBS ! Om du har e-post eller internet - @dress: ange den på blanketten !

Liksom tidigare får de som sänder in talongen - ett gratis-exemplar av FORSKARKATALOGEN.

Vi planerar nu också genom släkt/data-gruppens försorg att lägga in oss på det omtalade stora nätverket - internet. På en "hemsida" ska vi presentera FINNSAM, och bl.a. ha en kombinerad forskarkatalog/adresslista över alla som ingår i nätverket. Dessutom läggs det in s.k. länkar till andra hemsidor och databaser som kan vara av intresse för nätverket. Syftet är att skapa fler och snabbare kontaktvägar mellan oss som är intresserade av den svedjefinska kulturen.

Självklart får detta inte påverka befintliga aktiviteter och information negativt. Det skrivna ordet och det personliga samtalet kommer alltid att vara oslagbart.

Nyutgivning kyrkböcker Värmland:

Födelseböcker 1694-1707, 1713-55, 1778-1810 och Vigselböcker 1696-1701, 1715-45, 1750-1814 för Dalby församling. Serien består av 5 + 1 häfte inkl. register, till priset av 125:- styck. Avskrifterna har gjorts av Maj Fischer, Vårby och häftena är utgivna av och kan beställas från:

Solør Slekshistorielag, c/o Magne Ivar Mellem, Bækkefareet 10, N-2270 FLISA.

De har även utkommit med en ny del av GRUE-BOKA över "Skara"-delen: 250:-.

Åsnes Finnskog Historielag

Åsnes Finnskog Historielag er, som navnet sier et lag som på ulike måter forsøker å ta vare på vår historie på mange ulike områder. Vårt geografiske kjerneområde er Åsnes Finnskog, men vi ser også med interesse utover dette området. Historien stopper hverken ved riksgrensen eller kommunegrensen, og der det er en sammenheng foretar vi gjerne grenseoverskridelser.

Slektsforskning er naturlig nok endel av vår virksomhet, og ikke minst dette med finnekultur på ulike plan. Derfor er også flere av våre medlemmer aktivt med i Finnsam.

Vi utgir vårt eget medlemsblad, "Næverkonten", som utkommer fire ganger pr. år, og prøver å bygge opp et arkiv bestående av tidsskrifter, boker og annet historisk materiale, slik at medlemmene kan ha nytte og glede av det.

Vi har også et skolemuseum i Fallåsen, og synes vi har fått til noe som er verdt å satse på der. Så har vi også vært så heldige å få et helt finnetorp, Tyskeberget, og vi arbeider nå med registrering av gjenstander der. Vi håper om et år eller to å kunne vise fram det vi har der, men det er fortsatt mye arbeid som gjenstår før vi har kommet så langt.

Vårt medlemstall er på litt over 200, og økonomien er slett ikke ubegrenset. Da kommer det godt med at vi hver sommer brenner ei tjæremile ved Rønnesætra. Det er faktisk en av de viktigste virksomhetene økonomisk sett. Men minst like viktig er det at vi tar vare på en gammel tradisjon som lenge har vært på vikende front

Laget har også gitt ut flere hefter og boker, og det kommer flere.

Følgende boker/ tidsskrifter er til salgs gjennom Åsnes Finnskog Historielag:

- "Fra arkivene" I og II (nr. III er under utarbeidelse). Disse heftene er skrevet av Willy M. Faldaas, og er lister over fødte og døpte i Hof sogn (Hof, Åsnes, og Våler) Pris pr. bok kr. 90.
- "Fra prekenstue til veikirke" av Idar Steinbakken/ Rolf Ronning. 64 sider. Boka forteller om arbeidet med å få egen kirke på Åsnes Finnskog, og utviklinga fram til nå. Pris kr. 80.
- "Fra overfall til frigjøring". Boka er på vel 250 sider og er skrevet/redigert av Rolf Ronning. Den handler om okkupasjonsårene fra 1940- 1945. Boka har gledelig nok vakt endel interesse i Norra Värmland. Pris kr. 250.

Til alle prisene kommer porto, for dem som er interessert i det.

**Medlemskontingent i Åsnes Finnskog Historielag er kr 130 pr. år.
Vårt medlemsblad "Næverkonten", 4 nr. pr. år er inkl. i prisen.
Lagets postgiror nr: 0824. 0345774**

Till Finnsams medlemmar och andra intresserade

NY BOK FRÅN FINNSKOGEN

Anders Mattsson: Skogsfinnen och kyrkan

Torsby Finnkulturcentrums skriftserie nr 2

Vi har nöjet att erbjuda Anders Mattssons nya bok till Er. Den heter "Skogsfinnen och kyrkan" och behandlar relationen mellan skogsfinnarna och kyrkan i Värmländsk glesbygd. Den innehåller även mycket lokalthistoria från Fryksände (obs storförsamlingen Fryksände) i Torsby kommun.

Boken kommer att intressera alla "Finnskogsvänner" och alla lokalhistoriskt intresserade. Och inte minst alla som är intresserade av kyrkohistoria.

Boken är utgiven på Matsonia förlag 1996 och den kostar 250 kr.

Med vänlig hälsning
Torsby Finnkulturcentrum/ Inga-Greta Lindblom

Torsby Finnkulturcentrum

Box 23, 685 21 Torsby

Tel. 0560 - 123 13 Fax 0560 - 105 31

e-mail: finnkulturcentrum @ torsby.se

Härmed beställes ex av boken "Skogsfinnen och kyrkan" av Anders Mattsson á 250 kr + porto

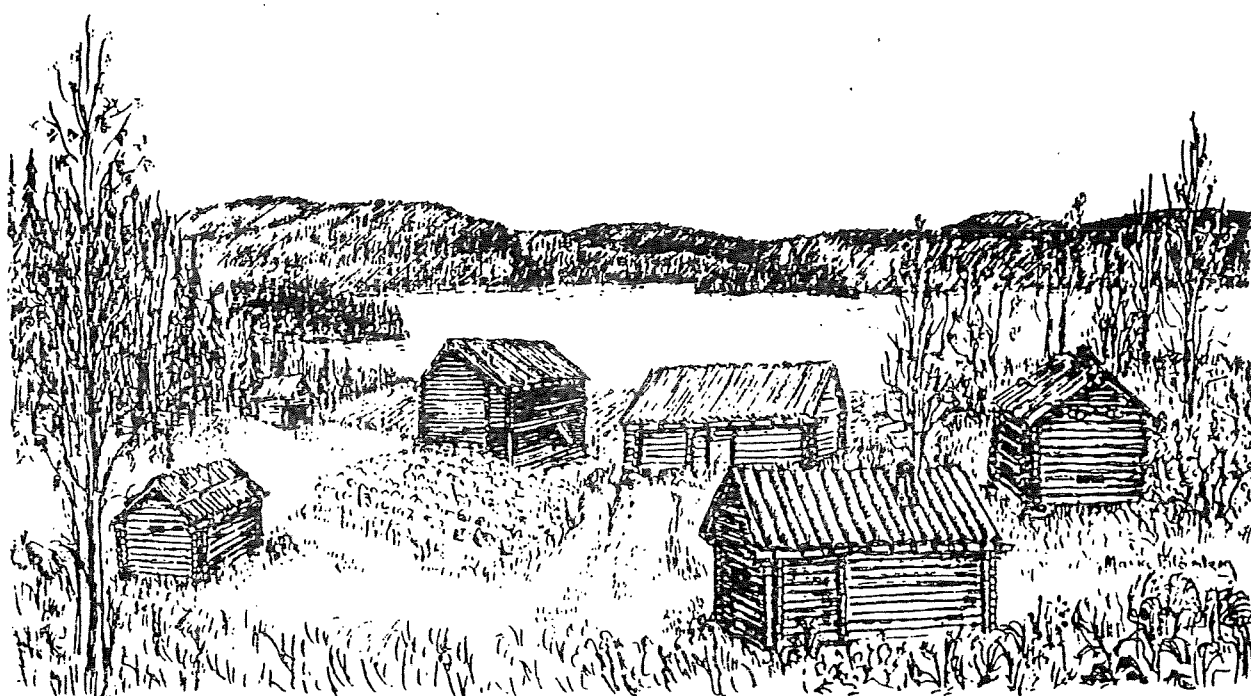
Namn:.....

Adress:.....

Telefon:.....

Svedjefinnarna i Norden

5 + 5 poängskurs
Mitthögskolan
1997

Distanskurs

i samarbete med ABF Mellannorrland och
Skogsarbetareförbundet avd 1

Syfte

Kursen ska ge

- allmän kunskap om svedjefinnarna
- kunskaper om ett gemensamt kulturarv
- stärkt gemenskap med våra nordiska grannländer
- träning i att använda IT som studiemetod
- ökade möjligheter till studier oberoende av avstånd till högskolan. Studieintresserade i hela världen kan delta

Kursmetod

Kursen "Svedjefinnar i Norden" kommer att gå på distans via IT-teknik, där studenterna behöver ha tillgång till en dator med fax, internet och e-mail. Av praktiska skäl bör intresserade studenter inom ett område samlas i studiegrupper, efter samma modell som studiecirkel. Såväl kommunikation mellan projektledning, lokala handledare och studiecentra som undervisning kommer att ske via Internet, telefon och fax. Korrespondensen mellan studenter och högskolan sker med e-mail alternativt med vanlig post. I planerna ingår även föreläsningar via videokonferens samt videoband.

Behörighet och språkrav

Behörig är den som

- är minst 25 år och har fyra års arbetslivserfarenhet (vård av barn räknas också) eller
- har gymnasiekompetens

Litteraturen kommer att vara skriven på svenska, norska, finska och engelska. Det är därför ett plus om studenterna kan läsa minst två av språken.

DUKOM-projektet

Svedjefinnarna i Norden

Högskolekursen "Svedjefinnarna i Norden" är ett DUKOM-projekt med samarbete mellan Mitthögskolan, ABF Mellannorrland och Skogs avd 1 i Östersund. Mitthögskolan är projektansvarig och utarbetar kursplan, studieanvisningar och litteraturlista. Utbildningsområdet ligger inom kulturgeografi och migrationssforskning på grundläggande nivå, med en grundkurs och en fortsättningskurs om fem poäng vardera.

Svedjefinnarna

För ca 400 år sedan flyttade svedjebrukande finnar från Savolax till Skandinavien's granskogsområden. Dessa svedjefinnar livnärde sig främst på svedjebruk. Finnarna förde med sig den egna kulturen, språket, mattraditionerna och byggnadstekniken med rökstuga, bastu och ria. Spåren finns kvar än idag.

Det finns finnbygder spridda över en stor del av mellersta Skandinavien, bla i östra Norge, Tiveden, Värmland, Bergslagen, Hälsingland, Medelpad, Ångermanland, östra Jämtland och södra Västerbotten.

Målgrupper

Intresset för svedjefinnarna har ökat under de sista åren. Finnättlingar, finnbygdsbor och andra intresserade vill lära sig mer om svedjefinnarna och deras liv. Många bor långt ifrån högskoleorterna och det finns därför ett behov av distanskurser i ämnet.

Vi räknar med att få studenter från hela Norden samt ev från Ryssland, Estland och USA.

**För anmälan och information
kontakta**

**Mitthögskolan
Projektansvarig
Margareta Wolf**
Institutionen för turismvetenskap
871 88 Härnösand
0611-860 87

**Projektassistent
Maud Wedin**
0250-719 98
0250-170 60 (fax)
010-693 69 67

**ABF-distriktet Mellannorrland
Bror Pettersson**
Box 203
871 24 Härnösand
Tel: 0611-834 00

**Skogs avd 1
Lauri Saari**
Box 377
831 25 Östersund
Tel: 063-10 82 15